

रूपणेभ्यः दीनेभ्यः तत्र गार्ग्यः गर्गगोत्रः ॥ २९ ॥ क्षतेन खननेन वृत्तिर्जीविकायस्य क्षीणवृत्तिरिति वा ॥ उच्छृत्तिरिति पाठांतरं ॥ फालं हलावयवविशेषः तत्सदृशं मृत्खननार्थं लोहमयमत्रविवक्षितं ॥ कुद्दालकं खननसाधनं ॥ लांगलं हलाकारोदंडः फलाऽपाकर्षणार्थः ॥ दारकाः पुत्राः ॥ ३० ॥ स्त्रीणां भर्ता हि देवतेति पाठे यद्यपि देवतात्वादाज्ञानं नर्हत्तथापि प्रीत्यामद्वचनं कुरुष्वेत्यर्थः ॥ ३१ ॥ यदीत्यस्य दर्शयसितदा सर्वथेति शेषः ॥ दुश्छदां अतिजीर्णत्वाच्छादनायोग्यां ॥ ३२ ॥ यत्र रामनिवेशनं यस्मिन् पथ्या

द्विजेभ्यो बालवृद्धेभ्यः रूपणेभ्यो ह्यदापयत् ॥ तत्रासीत्पिंगलो गार्ग्यस्त्रिजटोनाम वै द्विजः ॥ २९ ॥ क्षतवृत्तिर्वनेनित्यं फालकुद्दाललांगली ॥ तं वृद्धं तरुणीभार्या बालानादाय दारकान् ॥ ३० ॥ अब्रवीद्ब्राह्मणं वाक्यं स्त्रीणां भर्ता हि देवता ॥ अपास्य फालं कुद्दालं कुरुष्ववचनं मम ॥ ३१ ॥ रामं दर्शय धर्मज्ञं यदि किंचिदवाप्स्यसे ॥ स भार्याया वचः श्रुत्वा शाटीमाच्छाद्य दुश्छदां ॥ ३२ ॥ स प्रातिष्ठत पंथानं यत्र रामनिवेशनं ॥ भृग्वंगिरः समंदीन्या त्रिजटं जनसंसदि ॥ ३३ ॥ आपंचमायाः कक्ष्यायानैतं कश्चिदवारयत् ॥ सराममासाद्य तदा त्रिजटो वाक्यमब्रवीत् ॥ ३४ ॥ निर्धनो बहुपुत्रोऽस्मि राजपुत्रमहाबल ॥ क्षतवृत्तिर्वनेनित्यं प्रत्यवेक्षस्व मामिति ॥ ३५ ॥ तमुवाच ततो रामः परिहाससमन्वितं ॥ गवांसहस्रमप्येकं न च विश्राणितं मया ॥ ३६ ॥ परिक्षिपसि दंडेन यावत्तावदवाप्स्यसे ॥ स शाटीं परितः कट्यां संभ्रांतः परिवेष्ट्य तां ॥ ३७ ॥

श्रिते रामनिवेशनं प्राप्यते तं पंथानमास्थाय प्रातिष्ठत ॥ दीप्त्या ब्रह्मवर्चसेन ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ प्रत्यवेक्षस्व मां मयि कृपां कुर्वित्यर्थः ॥ ३५ ॥ परिहाससमन्वितं क्रीडाप्रयोजनव्यवहारविशेषसमन्वितं ॥ अस्त्येकमिति पाठे तावदेव शिष्टमस्तीत्यर्थः ॥ अप्येकमिति पाठे गवामसंख्यातानां मध्ये एकमपि सहस्रं मयानविश्राणितं दत्तमतोत्रैव स्थित्वा दंडेन यावद्गवाकीर्णं यावंतदेशं परिक्षिपसि परिगृह्णासि तावत् तावद्देशावस्थागा अवाप्स्यसे ॥ ब्राह्मणस्य गोग्रहणचापलकौ तु कदर्शनार्थमेतद्गवद्वचनं ॥ संभ्रांतः त्वरितः ॥ ३६ ॥ ३७ ॥